

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen 16 januari 2025
Datum GS-besluit 11 februari 2025

Vragen nr. 8

Vragen van **de heer D.J. van den Berg** (JA21) over het verloop van de netcongestie in Noord-Holland

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 16 januari 2025 door het lid van Provinciale Staten, **de heer D.J. van den Berg** (JA21), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Toelichting:

Recentelijk heeft TenneT (19 december 2024) bekendgemaakt dat voor een groot deel van Noord-Holland de komende tien jaar nauwelijks extra ruimte op het elektriciteitsnet beschikbaar zal komen, en dat volledige netuitbreiding waarschijnlijk pas in 2036 afgerond zal zijn¹. Deze ontwikkeling legt een grote rem op woningbouw, bedrijvigheid en economische groei in de provincie.

Liander publiceert eens in de twee weken kaarten van de beschikbare netcapaciteit (afname en teruglevering), waardoor de mate van netcongestie inzichtelijk wordt². De fractie van JA21 wil een volledig beeld krijgen van het verloop van de netcongestie sinds 14 maart 2019 (de laatste donderdag vóór de Provinciale Statenverkiezingen van 2019 en tevens voorafgaand aan de presentatie van het Klimaatakkoord op 28 juni 2019).

Naar aanleiding hiervan leggen wij de volgende vragen aan u voor:

INLEIDING ANTWOORDEN

In maart 2025 is een technische briefing voor de commissie leefomgeving voorzien waarin de resultaten van het congestie-managementonderzoek van TenneT worden toegelicht.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Bent u bekend met de recente berichtgeving van TenneT d.d. 19 december 2024, waarin wordt gesteld dat in een groot deel van Noord-Holland ten minste de komende tien jaar vrijwel geen

¹ <https://www.tennet.eu/nl/nieuws/komende-tien-jaar-groot-deel-noord-holland-geen-extra-ruimte-op-elektriciteitsnet>

² <https://www.liander.nl/grootzakelijk/capaciteit-op-het-net/capaciteit-per-regio/noord-holland>

extra ruimte op het elektriciteitsnet kan worden geboden, en dat volledige netuitbreiding waarschijnlijk pas in 2036 is afgerond?

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2:

Hoe beoordeelt u de impact van deze TenneT-berichtgeving op de beleidsdoelstellingen van de provincie Noord-Holland, bijvoorbeeld met betrekking tot woningbouw, economische groei en bedrijvigheid? Hoe beoordeelt u de impact op de duurzaamheidsambities van uw eigen college?

- a. Kunt u aangeven of en hoe deze boodschap de lopende provinciale plannen (bijvoorbeeld voor woningbouwlocaties en bedrijventerreinen) beïnvloedt?

Antwoord 2:

De provincie zal bij het opstellen van haar beleidsdoelstellingen rekening moeten houden met netcongestie. In grote delen van Noord-Holland zal de komende jaren geen mogelijkheid zijn om nieuwe grootverbruikersaansluitingen te realiseren of bestaande grootverbruikersaansluitingen te vergroten. Dit zal effect hebben op de beleidsdoelstelling van bijvoorbeeld bedrijventerreinen. Woningbouwlocaties worden op dit moment nog niet geraakt omdat de netbeheerders rekening hebben gehouden met de bekende woningbouwplannen. De impact op onze duurzaamheidsambities zal verder onderzocht worden.

De netbeheerders gaan de komende maanden uitvoerige berekeningen doen om de consequenties voor bijvoorbeeld de huidige wachtlijsten en woningbouwplannen in beeld te brengen. Ook wordt gekeken welke mogelijkheden er nog zijn om toch meer ruimte in het elektriciteitsnet te realiseren en hoe de grote infrastructurele elektriciteitsprojecten kunnen worden versneld.

Vraag 3:

Bent u bekend met het feit dat Liander iedere twee weken (op donderdag) bijgewerkte capaciteitsoverzichten publiceert voor zowel afname als teruglevering van elektriciteit?

- a. Kunt u bevestigen dat er sinds 14 maart 2019 naar schatting 306 kaarten (153 updates $\times$ 2 kaarten per update) zijn verschenen, en kunt u aangeven of deze volledigheid ook door de Provincie wordt bijgehouden, bijvoorbeeld ter ondersteuning van beleidsbeslissingen??

Antwoord 3:

Ja wij zijn bekend met deze kaarten. Wij hebben niet nagerekend of er zoveel nieuwe kaarten zijn gepubliceerd. De kaarten veranderen niet elke twee weken. Wij gebruiken de informatie over netcongestie bij beleidsbeslissingen.

Vraag 4:

Bent u bereid om al deze gepubliceerde kaarten op te vragen (of ter beschikking te laten stellen) voor Provinciale Staten, zodat een volledig historisch beeld van de netcongestie-ontwikkeling kan worden verkregen?

- i. Zo ja, op welke termijn?
- ii. Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Nee.

De capaciteitskaarten van zowel Liander (congestie op middenspanningsniveau) als TenneT (congestie op hoogspanningsniveau) zijn openbaar en dus voor iedereen beschikbaar via de website van Netbeheer Nederland: <https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl/>. Wij hebben ook geconstateerd dat de netcongestie de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Wij hebben uw Staten daarover verschillende keren geïnformeerd. Het heeft voor GS geen meerwaarde om een historische reeks van kaarten te maken.

Vraag 5:

In hoeverre ziet u mogelijkheden om samen met Liander tot een sneller (digitaal) inzicht in netcongestie te komen, zodat beleidskeuzes over woningbouw en economische ontwikkeling tijdig en effectief genomen kunnen worden?

Antwoord 5:

Wij hebben digitaal inzicht op basis van de kaarten die hierboven zijn genoemd. Een nieuw instrument is niet nodig.

Vraag 6:

In de TenneT-berichtgeving wordt gesproken over het risico van langdurige stroomstoringen (black-outs) vanaf 2026, tenzij aanvullende maatregelen worden getroffen (bijvoorbeeld 'spitsmijden' door grootverbruikers of onorthodoxe maatregelen van het Rijk).

- a. Welke aanvullende stappen gaat het College zetten om samen met de netbeheerders en het Rijk de risico's van netcongestie in Noord-Holland zo veel mogelijk te beperken en hoe kunnen de Provinciale Staten hierin worden meegenomen?

Antwoord 6:

Het voorkomen van stroomstoringen is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de netbeheerders. Wij werken waar mogelijk mee aan maatregelen om meer flexibiliteit in het elektriciteitsnetwerk te realiseren en daarmee stroomstoringen te voorkomen. Met de netbeheerders en het ministerie wordt een actieplan ontwikkeld om gerichte acties te kunnen nemen. Daarbij kan gedacht worden aan (onorthodoxe) maatregelen om partijen eerder het toegezegd vermogen te ontnemen als er geen vooruitzicht is op een omgevingsvergunning, het via het omgevingsrecht mogelijk maken van nieuwe gasturbines of batterijen en het verplicht invoeren van slim laden van elektrische voertuigen. Provinciale Staten worden hierin meegenomen (voortgangsbrieven, technische briefings, monitoring van het energiebeleid en het klimaatbeleid).

Vraag 7:

Hoe wordt in de ogen van het College geborgd dat de elektriciteitsvoorziening voor kleinverbruikers (huishoudens) zo veel mogelijk buiten schot blijft, nu TenneT waarschuwt dat zonder extra maatregelen ook deze groep vanaf 2026 hinder kan ondervinden?

- a. Denkt u dat "onorthodoxe maatregelen", zoals door de minister in 2023 geopperd, ook voor Noord-Holland van toepassing moeten zijn?

Antwoord 7:

De maatregelen die in het antwoord op vraag 6 worden genoemd zijn ook bedoeld om kleinverbruikers te ontzien in deze congestieproblematiek. Het antwoord op 7a is: Ja.

Vraag 8:

Welke stappen is het College voornemens te nemen om, ondanks schaarse ruimte en complexe vergunningstrajecten, de uitbreiding van het hoogspanningsnet te bespoedigen, gezien het belang voor de regionale economie en de woningbouw?

Antwoord 8:

Wij werken al enkele jaren in de Taskforce Energie-infrastructuur met de netbeheerders samen om de planning van het uitbreiding van het hoogspanningsnet te versnellen. Dit is niet eenvoudig. Zorgvuldige ruimtelijke procedures kennen lange doorlooptijden en de netbeheerders kennen beperkingen ten aanzien van de maakbaarheid.